

Täiendav pöördumine seoses raamatupidamise seaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse (516 SE) eelnõuga

Lugupeetud Jaak Aab!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) pöördus 22. oktoobril 2024 kirjaga nr 4/170 Riigikogu majanduskomisjoni poole seoses raamatupidamise seaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse (516 SE) eelnõuga, milles tegime muu hulgas ettepaneku tõsta auditi ja ülevaatuse kohustuse piirmäärasid eelnõus sätestatud 25% asemel 50%. Kuna see ettepanek ei leidnud Rahandusministeeriumi toetust, siis pakume välja uue lahenduse.

- Toetame eelnõus sisalduvat lahendust (§ 2 punktid 54-55 ja 58-61), mille kohaselt tõstetakse esialgu auditi ja ülevaatuse kohustuse piirmäärasid 25%.
- Uued piirmäärad peavad jõustuma veel 2024. aastal, sest siis saavad ettevõtted kohaldada neid 2024. aasta kohta koostatud majandusaasta aruannete puhul. Kui muudatused jõustuvad 2025. aastal, siis palume eelnõus muuta vastavat rakendussätet (eelnõu § 2 punkt 86) selliselt, et uued auditi ja ülevaatuse kohustuse piirmäärad kohalduvad 2024. aasta kohta koostatud majandusaasta aruannete puhul.
- Teeme ettepaneku lisada eelnõusse sätteid, mille kohaselt tõusevad 2026. aastal auditi ja ülevaatuse kohustuse piirmäärad täiendavalt 20%.

Järgnevalt tutvustame oma ettepanekuid lähemalt.

I Auditi ja ülevaatuse kohustuse piirmäärade tõstmine 25% 2024. aasta kohta koostatud majandusaasta aruannete osas

Kaubanduskoda toetab eelnõu § 2 punkte 54-55 ja 58-61, mille kohaselt tõstetakse auditi ja ülevaatuse kohustuse piirmäärasid müügitulu või tulu ja varade osas esialgu 25%.

Kaubanduskoja ja ka Rahandusministeeriumi soov oli, et uued piirmäärad jõustuvad enne 2024. aasta lõppu ning sellisel juhul saavad ettevõtjad kohaldada uusi auditi ja ülevaatuse kohustuse piirmäärasid ka 2024. aasta kohta koostatud majandusaasta aruannete puhul. Eelnõu § 2 punkt 86 (audiitortegevuse seaduse § 185³ lg 1) näeb ette, et aruandeperioodidele, mis algasid 2024. aasta 1. jaanuaril või hiljem, ja nende kohta koostatud aruannetele kohaldatakse käesoleva seaduse §-e 91 ja 92 2024. aasta 31. detsembri redaktsioonis.

Hetkel puudub meil kindlus, et eelnõu jõustub enne 2024. aasta lõppu. Kui muudatused ei jõustu hiljemalt 31. detsembril 2024, siis teeme ettepaneku muuta eelnõus olevat rakendussätet selliselt, et uued piirmäärad kohalduvad 2024. aasta majandusaasta aruannete osas ka siis, kui eelnõu jõustub 2025. aastal.

Rakendussätte muutmine on äärmiselt oluline, et vähendada koheselt ettevõtjate koormust ja kulusid ning leevendada audiitorkontrolli teenuse kättesaadavuse probleemi. Näiteks Rahandusministeerium on eelnõu seletuskirjas (lk 48-49) toonud välja, et eelnõus sätestatud piirmäärade jõustumisel vabaneb 583 juriidilist isikut ülevaatuse kohustusest ning 544 juriidilisel isikul asendub auditi kohustus ülevaatuse kohustusega. Kui auditi ja ülevaatuse kohustuse piirmäära tõstmine lükkub aasta võrra edasi, siis lükkub ka sellega kaasnev positiivne mõju ettevõtjatele aasta võrra edasi.

Kaubanduskoja ettepanek:

Kui eelnõu ei jõustu enne 2024. aasta lõppu, siis teeme ettepaneku sõnasta eelnõu § 2 punkt 86 (audiitortegevuse seaduse § 185³ lg 1) järgmiselt:

„(1) Käesoleva seaduse 2024. aasta _____ vastuvõetud redaktsiooni §-e 91 ja § 92 rakendatakse tagasiulatuvalt aruandeperioodidele, mis algasid 2024. aasta 1. jaanuaril või hiljem, ja nende kohta koostatud aruannetele.“

2. Ettepanek tõsta auditi ja ülevaatuse piirmäärasid 2026. aastal

Kaubanduskoda on jätkuvalt seisukohal, et auditi ja ülevaatuse piirmäärasid müügitulu või tulu ning varade osas tuleb tõsta eelnõus sätestatust suuremas ulatuses. Kui toetust ei leia ettepanek tõsta piirmäärasid koheselt 50%, siis teeme ettepaneku tõsta piirmäärasid esialgu 25% ning lisada eelnõusse sätte, et piirmäärad tõusevad ka 2026. aasta alguses 20%.

Piirmäärade tõstmise põhjused on samad, millele viitasime oma eelmises kirjas. Lühikokkuvõtte piirmäärade tõstmise põhjustest:

- 1) Tarbijahinnaindeksi kasv alates viimasest piirmäärade tõstmisest on olnud oluliselt kiirem (57%) kui plaanitav piirmäärade tõus (25%).
- 2) Piirmäära tõstmisega väheneb ettevõtjate töökoormus ja kulud, sest rohkem ettevõtjaid vabaneb auditi või ülevaatuse kohustusest.
- 3) Leeveneb audiitorkontrolli teenuse kättesaadavuse probleem.
- 4) Majanduskeskkonna üldine usaldusväärsus on jätkuvalt tagatud.

Rahandusministeerium ei ole varasemalt võtnud arvesse Kaubanduskoja ettepanekut tõsta auditi ja ülevaatuse kohustuse piirmäära 50% põhjusel, et see ei taga majanduskeskkonna usaldusväärset ja läbipaistvust. Samas ei ole Rahandusministeerium esitanud meile selle kohta veenvaid põhjendusi. Näiteks ei ole Rahandusministeerium toonud välja, kui suur osa käibest ja varade mahust on kaetud auditite ja ülevaatustega, kui viia ellu Kaubanduskoja ettepanek tõsta piirmäärasid 50%.

Oleme jätkuvalt seisukohal, et piirmäärade suuremas mahus tõstmisega ei kaasne olulist mõju majanduskeskkonna usaldusväärsele. Mõju on, kuid see on üliväike ja ei saa olla mõjuvaks põhjuseks, et mitte tõsta piirmäärasid suuremas ulatuses. Muudatusega kaasnev positiivne mõju (ettevõtete koormuse ja kulude vähenemine) kaalub selle kindlasti üles.

Kaubanduskoja ettepanekud:

Teeme ettepaneku tõsta 2026. aastal auditi ja ülevaatuse kohustuse piirmäärasid täiendavalt 20% ehk täiendada eelnõu §-i 2 järgmiste punktidega:

- paragrahvi 91 lõike 2 punktis 1 asendatakse arv „15 000 000“ arvuga „18 000 000“;
- paragrahvi 91 lõike 2 punktis 2 asendatakse arv „7 500 000“ arvuga „9 000 000“;
- paragrahvi 92 lõike 1 punktis 1 asendatakse arv „2 000 000“ arvuga „2 400 000“;
- paragrahvi 92 lõike 1 punktis 2 asendatakse arv „1 000 000“ arvuga „1 200 000“;
- paragrahvi 92 lõike 2 punktis 1 asendatakse arv „6 000 000“ arvuga „7 200 000“;
- paragrahvi 92 lõike 2 punktis 2 asendatakse arv „3 000 000“ arvuga „3 600 000“;

Lisaks teeme ettepaneku lisada eelnõusse sätte, mille kohaselt jõustuvad viidatud punktid 2026. aasta 1. jaanuaril. See tähendab, et uued piirmäärad rakenduksid 2026. aasta kohta koostatud majandusaasta aruannetele.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Eesti Kaubandus -Tööstuskoja peadirektor

Marko Udras

marko@koda.ee